

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 8 • Perjantaina 13. huhtikuuta 2007

58. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kuvausryhmä ennakkotutkimusmatkalla Pyhäjärvellä. Kuva Illume Oy.

Karjalan sodanjälkeisestä venäläistämisestä dokumenttielokuva

Unelmana Karjala – dokumenttielokuvan ensi-ilta Karjalaisilla pitäjämessuilla Karjalatalolla lauantaina 14.4. klo 15.30. Dokumentin kesto 48 minuuttia.

Syksyllä 1944 tehdyn välirauhan jälkeen suomalaisista evakuoitua Karjalan kunnaat asutettiin venäläisellä väestöllä. Tästä suomalaisia kiinnostavasta historiallisesta muuttoliikkeestä ja asuttamisesta on tehty dokumenttielokuva, jonka käsikirjoitus perustuu Joensuun yliopiston historioitsijoiden tekemään tutkimustyöhön ja haastatteluihin.

Elokuvasta tekee poikkeuksellisen se, että Karjalan venäläistämisen tarinaa ei ole aiemmin tutkittu eikä kerrottu.

Elokuvan on tuottanut dokumenttielokuvaan erikoistunut Illume Oy, ja elokuvan ohjauksesta vastaa dokumenttiohjaaja K. J. Koski. Elokuva tullaan esittämään vuonna 2008 Yleis-

radion TV2:n Dokumentti-projektissa, tuottajanaan Iikka Vehkalahti. Dokumenttielokuva on toteutettu yhteistyössä Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen järjestämän Hitti-käsikirjoituskoulutuksen kanssa.

Lisätietoja elokuvasta

Sotien aikana 1939-1944 Suomen Karjalan väestö evakuoitiin sekä Suomen että Neuvostoliiton toimesta kaiken kaikkiaan kolmeen kertaan. Neuvostoliiton aloitettua suurhyökkäyksen Karjalan kannaksella kesäkuussa 1944 suomalaiset joutuivat jättämään kotiseutunsa, ja Neuvostoliitto aloitti Karjalan asuttamisen nykyisellä väestöllä.

Dokumenttielokuva kertoo Karjalan venäläistämisen tarinan, jota ei ole aikaisemmin tutkittu eikä kerrottu. Dokumentti valmistetaan Joensuun yliopiston tutkijoiden ja dokumentintekijöiden yhteistyönä.

Suomalaisilta jäi Karjalaan kolmatta sataa erilaista tehdasta ja voimalaitosta,

joiden nopea kunnostaminen oli Neuvostoliitolle elintärkeää erityisesti Leningradin jälleenrakentamisen kannalta.

Kunnostettaviin kohteisiin kuului mm. Rouhialan vuonna 1937 valmistunut voimalaitos, joka oli Euroopan modernein. Voimalaitoksen tuotannosta puolet meni Leningradin sähköhuoltoon.

Voimalaitoksen kunnostaminen ja käynnistäminen ei onnistunut ilman suomalaisten apua. Siihen tarvittiin 11 suomalaista työntekijää, joiden palkkoja Neuvostoliitto ei lupausista huolimatta koskaan maksanut.

Elintarvikehuollon kannalta oli tärkeää saada Karjalan maatalous toimimaan. Maatalouden ja teollisuuden käynnistämiseksi alue oli asutettava. Asukkaita saatiin eri puolilta Neuvostoliittoa mm. Vologdan pataaltaan alle jääneiltä alueilta sekä sodassa tuhoutuneesta Ukrainasta. Myös GULAG-vankileirijärjestelmä käynnistettiin Karjalassa ja näin saatiin 10 000

ihmistä rakennustöihin. Osa alueelle siirretyistä ihmisistä tuli vapaaehtoisesti, osa pakkosiirroin. Asukkaita houkuteltiin mm. verojen anteeksiannolla, rahapalkkiolla ja lupaamalla kaikille uudet asumukset

Kolhoositalous pienille pelloille

Erityinen ongelma oli neuvostomaatalouden toimintatapojen siirtäminen Karjalaan. Karjalan pellot olivat uusien asukkaiden mielestä naurettavan pieniä eivätkä sopineet suurten koneiden käyttöön. Asutus oli hajanaista eikä soveltunut kolhoosimaatalouteen. Jo talvisodan jälkeen venäläiset olivat siirtäneet taloja kolhoosikeskuksiin, mutta suomalaiset siirsivät niitä takaisin jatkosodan aikana. Nyt venäläiset alkoivat jälleen purkaa ja siirtää taloja kolhoosikeskuksiin. Osa taloista saatiin siirrettyä, osa vain purettua. Purettu talot käytettiin myöhemmin etupäässä polttopuiksi.

Peltojen ojitus oli ongelma – isot koneet eivät pysyneet liikkumaan kapeilla

Sivuillamme TÄNÄÄN mm.

Sylvi Virtanen 95 v.	3
Kalakurjet Laatokalla	4
Evakoiden sopeutuminen	5
Hiitola-säätiön vuosikokous	6
Elisenvaaran kauhunpäivä	6
Vanhoja sananparsia (2).....	7

Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät

27.4., 11.5., 25.5., 8.6., 29.6., ...

peltoaroilla. Sen vuoksi peltojen ojat täytettiin, joka aikaa myöten teki pelloista viljelykelvottomia.

Suomalaisten päästyä vierailemaan entisillä kotiseuduillaan taloista oli jäljellä kivijalat, pellot olivat umpeen kasvaneita. Tämä oli tulosta Neuvostoliiton maatalouden modernisoinnista sodan jälkeen.

Nyt valmistunut dokumenttielokuva kertoo tämän Karjalan maatalouden ja teollisuuden

neuvostoliittolaisen jälleenrakennuksen tarinan ennen kaikkea yksityisen ihmisen näkökulmasta.

Siitä, miten Karjalan uudet asukkaat kohtasivat ja kokivat suomalaisen ympäristön ja kulttuurin, suomalaisen elämäntavan jäljet. Uudet asukkaat olivat itse evakkoja, jotka tulivat täysin erilaisesta kulttuurista ja elinolosuhteista.

Nyt Lydia on kotiutunut

Kurkijoella asuva, eläkkeellä oleva kansakoulunopettaja Lydia Bogunova kuvaa entistä kotiseutuaan sivistyneeksi ja hienoksi paikaksi, jonka jääminen pataaltaan alle oli suuri vahinko. Pitkän aikaa hänellä oli kova ikävä kotiseudulle, itku tuli, kun piti lähteä ”Suomeen”. Enää hän ei lähtisi Karjalasta mihinkään.

Suomalaisista liikkui kertomuksia uusien asukkaiden keskuudessa. Venäläiset pelkäsivät entisiä asukkaita. Kerrottiin, että suomalaiset saattavat tulla yöllä ja tappa talon uudet asukkaat. Metsässä saattaa tulla suomalainen vastaan puukko kädessä ja tappa. Kerrottiin jopa suomalaisesta, joka tulee yöllä taloon ja hirttaa itsensä tupaan.

Näitä tarinoita elätti suomalainen haja-asutus, ”metsätalot” ja synkät metsät. Toisaalta uudet asukkaat olivat iloisia suomalaisten jälkeensä jättämistä elintarvikkeista, heinistä ja työkaluista. Osa asukkaista suhtautui tietysti epäluuloisesti löytämäänsä, äiti maistoi ensin itse hilloa ennen kuin antoi lapsille.

Kadotettu Karjala -myytti

Loimaan Kojonperällä toimii Kurkijoki-museo. Tänne, varsinaissuomalaiselle aukealle suoseudulle siirrettiin pääosa Kurkijoen väestöstä. Museossa kerääntyvät aikanaan Kurkijoelta lähteneet suomalaiset evakot järjestämään muistojaan, valokuvia, lehtileikkeitä ja muistoesineitään.

Näin he käsittelevät omaa menneisyyttään, kadotettua lapsuutta ja kotiseutua, jota todellisuudessa ei enää ole. Se elää vain heidän muistoissaan, omaa elämäänsä. Se on myytti, kadotettu Karjala, jota ei voi saada takaisin.

Dokumentti on tehty etupäässä Käkisalmen ja Kurkijoen alueella. Viipuri on jätetty dokumentin ulkopuolelle.

Lahdenpohjan alueella elokuvan ennakkotutkimukset pysähtyivät alkuunsa. Elokuvan ohjaaja, tuottaja ja kääntäjä haastettiin käräjille luvattomasta materiaalin keruusta joukkotiedotusvälineille. Tuomiota ei oikeudessa tullut, syytteet kumottiin Venäjän lakeihin perustumattomina. Seurauksena on kuitenkin ollut nyt kaksi vuotta jatkunut viisumikielto sekä ohjaajalle että tuottajalle.

Pertti Veijalainen
tuottaja

Satu Hallenberg Liiton johtoon

Karjalan Liitto on saanut uuden toiminnanjohtajan. Koulutuspäällikkö Satu Hallenberg on valittu Karjalan Liiton toiminnanjohtajaksi. Hän aloittaa tehtävänsä toukokuussa. Hallenberg on ollut mukana Liiton luottamustehtävissä useiden vuosien ajan. Hän kuuluu tällä hetkellä Karjalan Liiton hallitukseen ja toimii pitäjätuomikunnan puheenjohtajana. Satu Hallenbergin juuret ovat Lumivaarassa ja Jaakkimassa. Hän oli viime vuonna Hiitolan pitäjäjuhljen juhlapuhja.

Karjalan Liitto on valinnut tämän vuoden virvottavakseen kokki Jaakko Kolmonen. Kolmonen on pitänyt esillä karjalaisen ruoan monipuolisuutta ja on itse kokkina perehtynyt karjalaisten ruokien valmistamiseen. Hän on julkaissut useita keittokirjoja ja kerännyt karjalaisten pitäjien perinneruokien ja leivonnaisten reseptejä ja tehnyt niitä tunnetuiksi. Jaakko Kolmonen on syntynyt vuonna 1941 Juankoskella, jonne hänen vanhempansa olivat tulleet evakkoon Sortavalan maalaiskunnasta. Hän kertoikin karjalaisten ruokien kuuluneen aina hänen elämäänsä. Karjalan Liitto valitsi "Vuoden virvottavan" nyt jo kuudetta kertaa.

Karjalan Liiton toimihenkilöt ovat nähneet paljon vaivaa järjestäessään huomisista Karjalaisista pitäjämessuja. Pakkoluovutetun alueen pitäjiä on kehoitettu

valmistamaan uudet pitäjäjulisteet, jotka nyt siis esitellään yleisölle ensimmäistä kertaa. Myös yleisölle jaettavia esitteitä (A4-arkit) taitaa olla lähes joka pitäjältä. Näyttenumeroita pitäjälehdistä on myös tarjolla. Messut kestävät klo 11:stä klo 17:ään, ja koko tuolle ajalle varmasti löytyy tutkittavaa ja katsottavaa: onhan jo yksistään pitäjiäkin nelisenkymmentä. Vanhoja maisemafilmejä ja videopätkiä kotiseutumakoilta voi katsella varmaan kyllästymiseen asti.

Kuten lehtemme etusivulla kerrotaan Karjalaisilla pitäjämessuilla on myös yksi ensi-ilta. Pertti Veijalainen ja Illume Oy on tuottanut mielenkiintoisen dokumenttielokuvan, joka esitetään vasta ensi vuonna televisiossa. Elokuva kestää 48 minuuttia, ja esitetään huomenna Karjalatalolla klo 15.30. Veijalainen on itse paikan päällä kertomassa filmistä. Luultavasti hänet tavoittaa myös ajoittain Kurkijoen esittelypöydän äärestä.

Unelmana Karjala -elokuvassa kerrotaan Karjalan venäläistämisestä. Kurkijoki on merkittävässä asemassa dokumentissa. Muun muassa nähdään nykykurkijokelaisen Lydia Bogunovan haastattelu. Vaikka alku oli ollut ikävää, pois Karjalasta hän ei haluaisi ikinä enää muuttaa. He, jotka eivät huomenna Karjalatalolle pääse, näkevät filmin varmasti myöhemmin jossain muussa tilaisuudessa.

Raija Hjelm

"Karjala mielessä mulla,
käen kukuntaa kuulla viel' saan.
Juurillein kutsu on tulla
lapsuuden syntymämaan."

Teuvo Ahokas

Kuolleita

Rakkaamme

Arvi LAUKKANEN

* 28.7.1928 Kurkijoki, Tervu
† 19.3.2007 Savonlinna

Kiitollisuudella muistaen

Marjatta
Ari ja Satu
sukulaiset ja ystävät

Levolle lasken, Luojaani,
Armias, ole suojaani.
Jos vuoteeltain en nousisi,
Taivaaseen ota luoksesi.

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta ja myötäelämisestä surussamme.

Rakas isämme, isoisämme ja isoisoisämme
Maanviljelijä

Ilmari Johannes POUTANEN

* 24.4.1927 Kurkijoella
† 28.2.2007 sairauden uuvuttamana

Karhunpesä auto, hiljainen:
väsyi taatamme ahkera, kultainen.
Muistot lämpimät lohtuna meillä
kantavat eteenpäin elämän teillä.
Sinun hyvä on nyt, tiedämme sen,
jäljissäs kuljemme kaikista kiittäen.

Ikävöiden

Raija ja Kari
Janne
Marina, Jarno ja Oliver
Heikki, Mailis ja Ville
Harri, Tytti, Aaro, Mattias ja Miisa
Sakari, Sanni, Milla ja Juho
Maisa ja Mikko
Markku, Marja, Valtteri ja Jussi
Mikko ja Sini
Kalle ja Jenni
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa Yläneellä.
Lämmin kiitos myötäelämisestä surussamme.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Merkipäiviä

Evi Nevala s. Veripää täytti 80 vuotta 9.4. Pöytyän Kyrössä. Entinen koti oli Kurkijoen Rummunsuolla.

Oletko hukannut villapaidan?

Opintien koulun puutöiden tiloista on löytynyt villapaita. Onko mahdollisesti joku piiskakurssilaisista unohtanut sen sinne?

NIMIPÄIVÄT

pe 13.4. Tellervo
la 14.4. Taito
su 15.4. Linda, Tuomi
ma 16.4. Jalo, Patrik
ti 17.4. Otto
ke 18.4. Valto, Valdemar
to 19.4. Pilvi, Pälvi
pe 20.4. Lauha
la 21.4. Anssi, Anselmi
su 22.4. Alina
ma 23.4. Yrjö, Jyrki, Jyri
ti 24.4. Pertti, Albert, Altti
ke 25.4. Markku, Marko, Markus
to 26.4. Terttu, Teresa

Hartaus sunnuntaiksi 15.4.
1. sunnuntai pääsiäisestä

Läpi lukkojenkin

Pääsiäisen maisema soittaa kirkasta melodiaa. Auringon lämmössä sulava lumi tippuu räystäältä. Pihan linnut virittävät rakkauden tunnustuksiaan ja sieppaavat vain murun kesken riennon. Roudasta vapautuva maa työntää ensi versojaan ja saa sieluni soimaan: "Läpi lukkojenkin Herra Jeesus tulla voi, kuolleista hän noussut on."

Sama viesti kupli iloa niiden opetuslasten sydämissä, jotka olivat nähneet Herran. Kuolleista ylösnoussut Mestari oli tullut heidän luokseen ja puhunut heidän kanssaan. Hän oli puhaltanut heidän pelosta jäähmettyneisiin sydämiinsä Pyhän Hengen iloa ja voimaa. Hän oli antanut heille tehtävän: "Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät." Tästä kaikesta Tuomas oli jäänyt osattomaksi.

Ulkopuolisen ja osattoman tuskan Tuomas kiteyttää epäuskon puuskahtukseksi: "En usko, jos en itse näe..." Ehkä Tuomasta harmitti tai hän oli pettynyt, kun oli myöhästynyt noin tärkeästä hetkestä. Tai ehkä hän jopa koki, ettei Jeesuksen ilmestyminen juuri tuolloin ollutkaan sattuma, vaan että syy oli hänessä. Ehkä häntä ei kelpuutettu ylösnousemuksen todistajaksi. Pelko ja epäusko lukkiutuivat sydämeen.

En minäkään ajattele, että tapahtumien kulku oli sattumaa. Olen syvästi kiitollinen, että voin raamatustani lukea juuri tästä tapahtumasta ja peilata sitä vasten oman sydämeni ympärille kiertyneitä lukkoja. Kelpaanko minä, tarvitaanko minua, entä kun joskus epäilen, entä kun en osaa niin hyvin kuin nuo toiset? Tätä pohdin Kristuksen seuraajana, tämän päivän opetuslapsena. Näitä mietin myös naisena, äitinä, työntekijänä, ystävänä. Monet vaatimusten lukot kahlitsevat meitä, nakertavat uskoamme ja horjuttavat luottamustamme Jumalaan.

Nämä lukot voivat estää elämän virtaamisen sisimmässämme, mutta ne lukot eivät estä Ylösnoussutta tulemasta. Hän ei ole unohtanut, että Sinäkin kuulut joukkoon. Hän näkee sisimpäsi kysymykset, epäilyt ja vaatimukset. Hän sanoo kuin Tuomakselle: "Ojenna kätesi." Älä ole epäuskoinen, vaan usko!

En kuule Jeesuksen sanoissa moitetta tai komentoa, vaan lupauksen siitä, että ojennettuun käteen tartutaan. Sisimpäni lukot raukeavat. Saan koskettaa Ylösnoussutta Vapahtajaani. Se mikä minussa ja maailmassani oli kuollutta, herää eloon.

Ojennettuun käteen tartutaan. Siihen annetaan myös viestikapula. Jumalan rakkauden viestiä janotaan monien lukkojen takana.

Kun kerran Tuomas, niin miksipä en minäkään...

Tarja Korpela

Kirjoittaja on Oulun Tuiran seurakunnan kappalainen sekä Vuoden Pappi 2006.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Minä vuonna sattui Tsernobylin ydinvoimalaonnettomuus?
2. Kuinka monta hehtaaria Venäjällä paloi metsää kesällä 2006?
3. Minkä kaupungin satama on Ajos?
4. Kuinka monta kertaa Turun tuomiokirkon kello lyö vuorokauden aikana?
5. Missä sijaitsee Rinkelinmäen jäähalli?
6. Mikä Suomen kaupunki tunnetaan keskustansa ympäräkaduista?
7. Mikä esimerkiksi USA:ssa käytössä oleva tilavuusmitta vastaa 3,79 litraa?
8. Mikä on Suomen kansalliskoira?
9. Mikä kasvi valittiin vuoden 2006 luonnon yrtiksi?
10. Minkä kasvin viljelyala on Suomessa suurin?

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Sanan Voimaa

13.4. Lähetä leipäsi vetten yli, ajan mittaan voit saada sen takaisin. Saarn. 11:1

14.4. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi: kasta-kaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudatta-maan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän nou-dattaa. Matt. 28:19-20

15.4. Yhtäkkiä Jeesus seisoi heidän keskellään ja sanoi: "Rauha teille!" Tämän sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Ilo valtasi ope-tuslapset, kun he näkivät Herran. Joh. 20:19-20

16.4. Sanottuaan tämän hän puhalsi heitä kohti ja sanoi: "Ottakaa Pyhä Henki. Jolle te annatte synnit anteeksi, hänelle ne ovat anteeksi annetut. Jolta te kiellätte anteeksi-annon, hän ei saa synte-jään anteeksi. Joh. 20:22-23

17.4. Ojenna sormesi: tässä ovat käteni. Ojenna kätesi ja pistä se kylkeeni. Älä ole epäuskoinen, vaan usko! Joh. 20:27

18.4. Minä, minä yksin olen Herra, ei ole muuta pe-lastajaa kuin minä. Minä olen puhunut, minä olen pelastanut, olen ilmaissut teille tahtoni, minä itse, ei kukaan muu. Jes. 43:11-12

19.4. Kaikki, mikä on syntyis-in Jumalasta, voittaa maailman. Ja tämä on se voitto, tämä on maailman

voittanut: meidän uskom-me. 1. Joh. 5:4

20.4. Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassaan. Jolla on Poika, sillä on elämä. Jolla ei Jumalan Poikaa ole, sillä ei ole elämää. 1. Joh. 5:11-12

21.4. Nyt olen saanut rauhan, Herra piti minusta huolen. Hän pelasti mi-nut kuolemasta, hän säästi silmäni kyyneliltä, ei antanut jalkani astua harhaan. Ps. 116:7-8

22.4. Palkkarengas ei ole oikea paimen eivätkä lampaat hänen omiaan, ja niinpä hän nähdessään suden tulevan jättää lau-man ja pakenee. Joh. 10:12

23.4. Minä olen hyvä paimen. Minä tunnen lam-paani ja ne tuntevat mi-nut, niin kuin Isä tuntee minut ja minä Isän. Minä panen henkeni alttiiksi lampaiden puolesta. Joh. 10:14-15

24.4. Minä etsin eksyneen ja tuon takaisin laumasta harhautuneen, minä sidon murtuneen jalan, minä hoivaan uupunutta, ja vahvat ja lihavat minä pidän kurissa. Hes. 34:16

25.4. Itse, omassa ruumiis-saan, hän "kantoi meidän syntimme" ristipuulle, jotta me kuolisimme pois synneistä ja eläisimme vanhurskaudelle. "Hänen haavansa ovat teidät pa-rantaneet. 1. Piet. 2:24

26.4. Herra on minun paimeni, ei minulta mi-tään puutu. Hän vie mi-nut vihreille niityille, hän johtaa minut vetten ääreen, siellä saan levätä. Ps. 23:1-2

Onnen-
kyyhky
lentää...

Sylvi Virtanen 95 v.

Tiistaina 17.4. äitimme Sylvi Virtanen o.s. Hartikainen täyttää 95 vuotta Pöytyän Riihikoskella. Hän on syntynyt Hiitolan Tounaan kylässä vuonna 1912. Laatokan vedet tulivat hänelle jo lapsena tutuiksi, kun hän oli isänsä apuna kalastusretkillä soutuajana. Näistä seikkailuista olemme äidiltä kuulleet monet jännittävät tarinat.

Äiti muutti 16-vuotiaana Kurkijoelle Raholan kylään Sunelan taloon karjanhoitajaksi. Tämä oli kohtalo-kas muutto, sillä kylän pojista Arvo Virtanen alkoi piirittää tyttöä tosissaan vieden Sylvin sitten aika-naan vihille. Elämä sujui sitten tasaisesti 1930-luvul-la ensin Kannansaarella ja sitten Pohjiin kylässä. Perhe kasvoi niin, että lapsia oli talvisodan syytyessä jo viisi: Maire, Mauno, Kauko, Pentti ja sodan kynnyksellä syntynyt Maija.

27-vuotias Sylvi lähti evakkotaipaleelle talviso-dan seurauksena viiden lap-

sen kanssa päätyen Viitasaarelle. Elämä oli niukkaa, mutta nälkää ei muistimme mukaan kuitenkaan koskaan nähty. Arvo oli sodassa, ja Sylvi kävi naapuritaloissa auttamassa pelto- ja navettatöissä. Perhe kasvoi Viitasaarella sodan päätyttyä vuonna 1940. Jatkosodan aikana perhe muutti Pöytyälle Ellisten kylään kosken partaalle ja myllyn viereen.

Kun Karjala oli saatu takaisin, isoisä Frans kiikutti

perheen kipin kapin takaisin Kurkijoelle vuonna 1942. Ennen sotaa peruskorjattu talo oli palanut hyökkäysvaiheen aikana. Iso perhe asui vuokratiloissa Pohjiin kylässä Jaakko Lankisen mailla.

Perhe kasvoi taas Astan synnyttyä vuonna 1943. Arvo rakensi samana vuonna uuden talon, jossa ehdittiin asua vajaan vuoden verran, kun taas oli lähdeittävä suurta naapuria karkuun. Päämääränä oli nyt Ilmajoki. Asuntona siellä oli niin

pieni mökki, ettei lattiapinta-alaa riittänyt kaikkien vuoteille, vaan pari vanhinta poikaa kävivät naapurissa nukkumassa.

Vuonna 1945 perhe muutti jälleen Pöytyälle Auvaisten kylään. Arvo rakensi taas uuden talon. Maatakin oli muutama hehtaari, joten pienimuotoinen maanviljely oli mahdollista. Elantoa oli kuitenkin saatava myös oman tilan ulkopuolelta. Arvo toimikin sodan jälkeiset vuodet Pöytyällä rakennusurakoitsijana, josta työstä on näkyvänä todisteena lähes kaikki siirtolaisten talot ja navetat Pöytyällä.

Äiti hoiti karjan ja lapsilauman, joka kasvoi vielä kahdella. Vuonna 1948 syntyi Lauri ja vuonna 1951 Riitta, jota äidillä on ollut tapana kutsua vanhuuden turvakseen. Tämä asema lapsilauman nuorimmaisella on sittemmin ollutkin.

Viime vuodet äiti on viettänyt Riihikodissa Pöytyällä. Lastenlapsia on kertynyt 18, ja heilläkin on jälkikasvu. Sylvi Virtasella onkin peräti 31 lastenlastenlasta, ja onpa viidennessäkin polvessa jo kolme lasta, joten syntymäpäivillä käy aikamoinen kuhina.

Äidille Parhainta Onnea ja kiitokset menneistä vuosista!

t. Lapset perheineen

MUISTA!
Lahjaksi
**KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT**

Kokouksia

Mustialan yhteismetsän osakaskunnan varsinainen kokous

pidetään maanantaina 16.4.2007 alkaen klo 10.00 Loimaan Seudun Osuuspankin kokoustiloissa, käynti Väinämöisenkatu 6 B:n ovesta.

Kokouksessa käsitellään ohjesäännön 6 §:n määräämät asiat
Hoitokunta

KOKOUSKUTSU LÄHIVAKUUTUSYHDISTYS LOIMI-HÄMEEN

varsinainen yhdistyskokous pidetään torstaina 26.4.2007 alkaen kello 18.00 yhdistyksen kokoustiloissa Loimaalla, osoite Heimolinnankatu 18.

Kokouksessa käsitellään yhdistysjärjestyksen 15. pykälän mukaiset vuosikokousasiat ja sekä yhdistysjärjestyksen tarkistamista koskevia asioita.

Voidakseen osallistua yhdistyskokouksen päätöksentekoon, on osakkaan ilmoitettava yhdistykselle puh. 020 522 5000 tai toimitettava valtakirjat yhdistyksen toimistoon Loimaalle viimeistään maanantaina 23.4.2007 klo 16.00 mennessä.

Tilinpäätökseen liittyvät asiakirjat ovat osakkaiden nähtävänä ilmoituspäivästä lukien Lähivakuutusyhdistys Loimi-Hämeen Loimaan toimistolla, ja niistä lähetetään jäljennökset osakkaalle pyydettäessä.

LÄHIVAKUUTUSYHDISTYS LOIMI-HÄME
HALLINTONEUVOSTO HALLITUS

Enteitä keväästä

Korvani kuuli:
peipponen lauleli,
laulunsa meille
kevättä ennusti.

Aurinko lämmitti,
oksissa vihersi,
valoisa illoin,
talvi jo hellitti.
TULIT TAAS, KEVÄT!

Terttu Ketola

Kurkijoki-Seura järjestää kevätretken Kangasalan Äijälään

jossa vietämme Tampereen alaosaston
20-vuotisjuhla lauantaina 5.5.2007.

Lähtö Kiasman luota klo 8.00. Auto kulkee Hämeenlinna-Tampere -moottoritietä.

Matkalta pääsee mukaan. Tutustumme Äijälässä olevan museon näyttelyyn, Kangasalan kirkkoon ja Tampereella vapriikin kenkämuseon näyttelyyn. Matkan hinta on 40 € sisältäen matkan, ruokailun, opastuksen ja sisäänkäyntimaksut. Ilmoittautumiset viimeistään 30.4. Sakari Karsilalle, puh. (09) 241 8904 tai 0400-210 208, tai Riitta Sainiolle, puh. (09) 548 1941 tai 040-544 7582.

Lähde viettämään Tampereen osaston 20-vuotisjuhla ja tuo ystäväsikin mukaan. Kaikki lämpimästi tervetuloa.

Uudet majoitustilat Kurkijoella

Michael's House (Mikon talo)

Lopotissa Sonckin talon vieressä, 15 paikkaa

Majoitusalue Helmi Vätikän ja Tervun välissä
Hännisenlahdella, 24 paikkaa

Tied. ja tilaukset suoraan omistajalta
(venäjäksi tai englanniksi) Mihail Bajev,
puh. + 792 1916 1121 tai suomeksi puh. 0400-685 609.

Muistettavaa

"Kurkijokelaisten evakkotie" – näyttely vielä tänään pe 13.4. Vampulan kirjastossa klo 15-19.

Loimaan Seudun Karjalaseuran retki Karjalaisille pitäjämessuille Helsinkiin la 14.4. Auto lähtee Loimaalta Nordean luota klo 9. Messuilla esitetään klo 15.30 ennakkonäytöksenä elokuva Unelmana Karjala, joka kertoo Kurkijoen seudun asuttamisesta sodan jälkeen.

Hiitolaisten ja kirjulaisten tarinailta ti 17.4. klo 17 Karjalatalolla, Käkisalmen salissa (3. krs), Käpylänkuja 1, Helsinki. Sirkka Pöysti kertoo ja näyttää kuvia kesämökkeilystä ja elämisestä nykyisessä Hiitolassa. Myynnissä Sirkkan kirja, jossa kuvataan hänen mökkeilynsä alkuvaiheita. Tervetuloa myös kaukolalaiset.

Hiitolan Pitäjätseuran järjestämä tarinailta ti 17.4. klo 18 Tuomarink. 2, Pori. "Terveysillan" vieraana terveydenhoitaja Kyllikki Naskali Satakunnan Sydänpiiristä. Tervetuloa entiset ja uudet tarinointajat.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kokoontuu to 19.4. klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Käsitellään mm. Varpjus-sukua. Seuraava kokous 24.5. Tervetuloa kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukua tutkivat ja tutkimusta aloittavat. Lisätietoja Veikko Revolta, puh. 050-560 6049, s-posti: veikkorepo@hotmail.com.

Elisenvaaran Martat käyvät tutustumassa V-S Marttojen uusiin tiloihin, Yliopistonkatu 33 G 3, Turku. Lähtö junalla Loimaalta ma 23.4. klo 8.23.

Elisenvaaran Martat kokoontuvat ke 25.4. klo 12 Aunella, Asentajan-kuja 4.

Viikon kuva

Veikko Koho nautiskeli Kalakurkien pilkkimatalla eväinä olleista karjalanpiirasta. Repo-kuva.

Kalakurjet Hännisenlahdella

Vajaat kolmekymmentä pilkkijää lähti maaliskuun 23. päivänä Kurkijoelle toiveissaan saada kalaa Laatokasta. Lämpimän ja vähälumisen talven ansiosta vähän epäilytti, olisiko Laatokan jää vielä sen verran paksua, että uskaltaisi sitä mennä kairaamaan.

Edellisellä viikolla Veikko toi terveisiä Kurkijoelta, ettei Laikkalanlahdelle enää pääsisi pilkille. Uusi paikka olisi hakusessa. Vaihtoehtoja oli useita.

Linja-autossa meillä oli ruhtinaallisesti tilaa ja tunnelma korkealla. Menomatalla pysähdyttiin Viipurissa, pitihän saada kunnon syötit niille monille Laatokan kaloille. Munkkikahvit juotiin Mannerheimin linjalla, johon Grishakin tuli myymäläautoineen. Täydennystä saatiin myös omiin eväisiin.

Menomatalla keuhuttiin aikaisempia saaliita ja uhottiin tulevaa. Mukana olleet kiertopalkinnot koristivat haaveissa monen pilkkijän kirjahyllyä seuraavat puolisen vuotta.

Pidettiin myös perinteiset, tällä kertaa Laaksosen Raijan ja Sainin laatimat tietokilpailut. Meskasen Martillakin oli yksi kysymys. Arvailtiin toki myös voittajan saalista. Arvaukset vaihtelivat kolmesta ja puolesta kilosta täysin saamattomaan.

Raholassa meitä odotti ruoka ja lämmin sauna. Illalla ennen nukkumaanmenoa veikkailtiin ilman panoksia tulevan kilpailun voittajaa. Eero oli vahvoilla tuossa vaiheessa.

Aamupalan jälkeen pakkauduttiin linja-autoon ja Markun ohjastamana lähettiin kohti Hännisenlahdetta. Tiet olivat huonossa kunnossa, joten ajettiin Tervun kautta. Uuden majoituspaikan Helmen rakentajajohtaja oli meitä vastassa.

"Kilpailusääntöjen" ja varoitusten jälkeen joukko hajaantui jäälle. Tällä kertaa ja tästä eteenpäin naiset ja miehet kilpailevat samassa sarjassa.

Jää olikin yllättävän vahvaa. Kilpailuaikaa an-

nettiin kolme tuntia. Reikiä syntyi varmaan satoja. Kalat eivät vain olleet niillä kohdilla ja nekin olivat pieniä, jotka saatiin jäälle nostettua. Eka-kalan nostajan Viljon karjaisu merkitsi muille yhden kiertopalkinnon menetystä ja lisää yrittystä. Viljo vain ei sitä eka-kalan samppanjapulloa ehtinyt kiireeltään avata, kun voitto jo taisi kaihtaa mielessä.

Eräät kulkivat kilometrejä etsien sitä parasta paikkaa, kun toiset olivat uskollisia samalla reillä istujia. Taisi nämä paikallaan pysyjät tällä kertaa saada saalista varmimmin. Kilpailun päätyttyä punnittiin saaliit, grillattiin makkarat ja keitettiin kahvit.

"Tärkeintä ei ole voitto vaan osallistuminen", näinhän sitä sanotaan, kun urheilusta puhutaan. Sen sai moni karvaasti kokea tälläkin kertaa. Kilpailuun osallistui 23 pilkkijää, joista 11 jäi kokonaan ilman saalista.

Mihailin opastuksella tustuttiin uuteen Helmeen.

Kolme uutta mökkiä on noussut Hännisenlahdelle Vätikän ja Tervun välimaastoon. Ravintolarakennus on rakenteilla ja pihatyöt vielä tekemättä tällä luonnonkauniilla Laatokan rannalla. Majoitusaluetta rakentaa sama Mihail, joka omistaa kirkonkylällä ns. Sonckin talon vieressä sijaitsevan "Mikon talon".

Rannan tuntumaan on rakennettu kolme hienoa mökkiä, joista jokaiseen mahtuu 8-10 henkeä. Erillinen ravintolarakennus on valmistumassa ensi kesäksi. Pihapiiriä kun vielä kunnostetaan, niin linja-autolakin pääsee aidatulle ja vartioidulle piha-alueelle. Maisemaltaan todella kaunis majoituspaikka, jonka testaamme seuraavalla matkallamme syyskuussa.

Palkintojenjako ja iloinen yhteinen illanvietto pidettiin illalla hotellissa. Kiitokset mukana olleille ja hyvää kevättä kaikille. Onkikelejä odotellen

Saini

Pilkkikilpailu Laatokalla 24.3.2007

Tulokset

1. Eero Häkli 762 g
2. Marjatta Poskiparta 580 g
3. Terttu Veijalainen 200 g
4. Martti Repo 196 g
5. Seppo Kemppinen 98 g
6. Viljo Ylönen 90 g
7. Toivo Hyvönen 88 g
8. Pentti Kemppinen . 85 g
9. Lauri Veijalainen ... 40 g
10. Pekka Leino 29 g
11. Saini Repo 26 g
12. Jaakko Veikkolainen 21 g

Muut palkinnot

- Suurin kala:
Martti Repo 82 g
- Suurimman saaliin kiertopalkinto:
Eero Häkli 762 g
- Suurimman kalan kiertopalkinto:
Martti Repo 82 g
- Eka-kalan kiertopalkinto:
Viljo Ylönen

Laatokka antoi tällä kertaa kalaa yhteensä 2 215 g. Saamattomien palkinnot arvottiin, jolloin onnellisimmat saamattomat olivat Raija Laaksosen ja Pekka Lankinen.

Saamattomien lista oli pitkä: Markku Jussilainen, Paavo Kilpiö, Veikko Koho, Aaro Kojo, Raija Laaksosen, Pekka Lankinen, Helvi Lähteenmäki,

Voittajan on helppo hymyillä. Eero nosti Laatokasta 762 grammaa kalaa.

Martti Meskanen, Hannu Nenonen, Pekka Riikonen ja Jorma Romu.

Matkakilpailujen tulokset

- Saaliin painon arvaus:
1. Toivo Hyvönen .. (- 7 g)
 2. Eero Häkli (- 15 g)
 3. Jaakko Veikkolainen (- 18 g)

Raijan tietokilpailu:

1. Pirkko Riikonen ... 11 p.
2. Veikko Koho 9 p.

Sainin tietokilpailu:

1. Veikko Koho 7 p.
2. Lauri Veijalainen 7 p.
3. Jorma Romu 7 p.

Meskasen Martin kysymys:
"Paljonko suo kasvaa vuodessa?"

1. Pekka Riikonen (- 1 mm)
2. Terttu Veijalainen (- 1 mm)

Voittajat palkintoineen Raholassa. Edessä vasemmalta Eero Häkli, Viljo Ylönen, Marjatta Poskiparta, Pekka Leino ja Terttu Veijalainen. Takana vasemmalta Pentti Kemppinen, Raija Laaksosen, Seppo Kemppinen, Lauri Veijalainen, Toivo Hyvönen ja Martti Repo.

Mennyttä muistikuvaa

Kalajuttuna lainataan Kaarlo Waltosen kirjoittamasta kirjasta "Ilosethän myö elettiin" seesteisen sunnuntaiamuhetken kuvausta Laatokan rantamilta.

"Oli jälleen eräs kesäisen lauantai. Koivut nauroivat lintujen kisaillessa oksilla. Kotipihlaja kukki perunamaan laidassa pajan seinustalla. Metsä ja niitty, pelto mukana kilpailivat somuudesta. Karjankellot kalkattivat, vilja-

pellot hymyilivät.

Laatokan mahti oli laskenut, vain hiljaa huokaili ulappa. Lainehtimasta oli Impilahtikin lakannut. Sekin piti pyhää. Lumpeenlehdet somistivat sen kauniin tyyntä pintaa.

Kalatkin tunsivat turvan. Laiskasti lötkötteli lahna Kilisaaren kupeella. Salakka Lauvusluhassa narrasivat ilkkuen vanhaa hauenköntystä, joka tapaili ja tavanjankellot kalkattivat, vilja-

teli ja harmitteli salakkain röyhkeyttä, kun ne aivan leuan alta kutkuttivat.

Pääkallon paikkeilla verkkosärki luotsaili vähäväkisiä poikasiaan isän pitäessä vahtia Lätykässä. Vanha kyömyyniska ahvenlekotteli kaikessa rauhassa Pullivuoren juurella, heku-mallisesti suutaan maiskutellen, sillä se oli juuri saanut siepattua kitaansa merestä tulleen siianpoikasen."

Näin leppoisain mielikuvan loi kirjassaan Kaarlo Waltonen Laatokasta. Ja jos nyt ei aina kalaa tulekaan, niin kovin runsaasti voidaan vedota tuohon idylliseen kesäaamun rauhaisaan rinnakkaiseloon tyynen vedenpinnan alla.

Eletään edelleen suuressa toivossa, että kerran vielä koittaa aika Karjalan ylösnousussa, jolloin voimme vaalia vedenviljaa omanamme. Kalakurjet ovat silloin iskussa ensimmäisinä.

T. A.

Kalakurkien pilkkikauden päättäjäiset

Pilkkikauden päättäjäisiä vietettiin Tammelan Lunkinjärvellä 1.4.2007 pilkkien, kuinkas muuten. Kalojen lukumäärä, siis ei paino, ratkaisi tämänkertaisen kilpailun tulokset. Suurin kalakin löydettiin ilman vaakaa.

Tulokset

1. Martti Repo 49 kpl
2. Jouko Mäki 44 kpl
3. Saini Repo 33 kpl
4. Martti Vaitinen .. 31 kpl

5. Pentti Kemppinen 23 kpl
6. Eero Häkli 21 kpl
7. Marjatta Poskiparta 20 kpl
8. Martti Meskanen 15 kpl
9. Teuvo Ahokas 9 kpl
10. Terttu Veijalainen 8 kpl
11. Lauri Veijalainen 6 kpl
12. Leena Meskanen 4 kpl

Suurin kala ratkaistiin mittaamalla. Se oli 25 cm pitkä ahven, jonka sai Martti Repo.

Evakoiden sopeutuminen sujui melko hyvin

Evakoiden sopeutuminen uusiin oloihin sujui yleisesti ottaen melko hyvin. Tosin poikkeuksiakin löytyi, mutta ne olivat onneksi kuitenkin melko harvinaisia. Tietysti sopeutuminen oli aina "kahden kauppa", siis talon väen ja heille saapuneiden evakoiden. Varsinkin sellaisien talojen isännät ja pojat, jotka olivat olleet linnoitustöissä ennen sotaa ja sodan aikana Karjalassa, ymmärsivät hyvin evakoiden aseman. Olivathan monet heistä saaneet vastaanottaa ystävällisyyttä Karjalan asukkailla siellä ollessaan.

Toki joskus esiintyi erimielisyyksiä talon isäntäväen ja evakoiden kesken, oli pientä kinaa ja nokittelua, mutta harvemmin siitä seurasi mitään sen vakavampaa, mistä seuraavassa yksi esimerkki. Erääseen Mellilän taloon joutuneen evakon mielestä talon isäntä ei ollut puheidensa takana, vaan käyttäytyi kuin "akka". Niinpä isäntä saikin evakoltaan joululahjaksi hamekankaan.

Pari ääritapaustakin sattui noiden vuosien aikana. Vampulassa eräs isäntä ei tykännyt siitä, kun evakomies halusi asentaa radionsa antennin talon katolle isännän kiellosta huolimatta. Isäntä ampui katolle nousseen miehen alas niin kuin teeren koivun oksalta. Ammuttu menetti henkensä.

Metsämaalla kävi toisin päin. Eräs evakko oli ajamassa puukuormaa metsästä kotiin, kun läheisen talon pahansuisiksi ja ryyppy-miehiksi tunnetuista veljeksistä toinen tuli kurittamaan ohijavaa evakkoa. Syntyneessä tappelussa hyökkääjä sai puukoniskun rintaansa ja menetti henkensä. Rikoksiin syyllistyneet saivat tuomionsa, mutta jälkimmäisessä tapauksessa tappo käsitettiin itsepuolustukseksi, ja tuomio oli lievä.

Oli selvää, että näissä oloissa, "vieraan nurkissa" ei karjalaisten itsetunto ollut parhaimmillaan, ja helposti hiipi omaankin mieleen jostakin kuultu sanonta, että olimme "toisen luokan mustalaisia". Sitten, kun olimme päässeet joihin oloihimme, uusiin, pieniin tai vähän suurempiin koteihimme ja saaneet elämän jotenkin raiteilleen, hiipi mieliin ajatus, että paikallisesta väestä, ainakin eräät, katsovat meitä edelleen "nenänvartta pitkin", ja tasa-arvon tunteminen oli vaikeaa. Eräissä kansakouluissakin esiintyi asenteellisuutta, mutta se oli lähinnä kiinni koulun opettajista ja heidän omaksumastaan linjastaan.

Omalta kohdaltani voin näin jälkikäteen todeta, että meille, eli perheelleni, jonka muodostivat äiti, isä, veljeni ja minä, sattui hyvät evakkopaikat niin Ylistarossa kuin Mellilässäkin, kuten olen aikaisemmin jo kertonut. Talvisodan jälkeen tosin Haapamäellä kului ensin viikko tai pari yhteismajoituksessa, ja Keuruulle siirryttyämme ensimmäinen asuinpaikka oli melko kyseenalainen, mutta jo parin-kolmen päivän jälkeen meidät siirrettiin erääseen rantahuvilaan, jota asusti nuorehto yksinäinen nainen. Siellä oli tilaa, ja ilman menetyksen katkeria muistoja ja huomisen epävarmuutta se kesä olisi käynyt lomailusta.

Ystävyysseiteitäkin solmittiin

Näin jälkeenpäin on ollut todettavissa, että evakoiden ja isäntäväen kesken on syntynyt ystävyysseiteitä, jotka ovat kestäneet vuosikymmenien halki, jopa toiseen ja kolmanteen polveen saakka. Yleinenkin ilmapiiri on muuttunut, sopeutumisen lisäksi on tapahtunut sulautumista. Karjalainen kulttuuri ja monet vanhat tavat elävät rinnan paikallisen kulttuurin ja tapojen kanssa vielä kymmenen vuosikymmenen jälkeen. Solmihan kaksi kolmasosa sotien jälkeisenä vuosikymmenenä naimisiin menneistä karjalaisista nuorista avioliiton paikkakuntalaisen nuoren kanssa. Tämä jakaantui melko tasan tyttöjen ja poikien kesken.

Sopeutuminen ja sulautuminen jatkui myös seuraavan ja sitä seuraavan sukupolven kohdalla. Tämä on tiennyt väistämättä sitä, että varsinaissuomalaiseen verenperintöön eli geeneihin, niin kuin nykyisin sanotaan, sekoittui huomattavasti karjalaista verenperintöä. Näin vuosikymmenien kuluttua voidaan todeta, että tällä tapahtumalla on ollut hedelmällinen merkitys kummallakin kulttuurille. Se on jopa tutkittu ja tunnustettu asia.

Paikkakuntalaisen nuoren muistoista ja tunteista kertoi Leena Vähä-Sullo (o.s. Sahramaa) Mellilästä. Hänen vanhempansa olivat Yrjö ja Aili (o.s. Kärki) Sahramaa. Aili Sahramaa oli aiemmin jutuissani mainitun meidän evakkotalomme isännän Jalmari Kärjen tytär, joka oli siis emäntänä naapurissa, Uuden Tohnan tilalla.

Leena Vähä-Sullo oli talvisodan jälkeen 7-8-vuotias ja jatkosodan päätyttyä neljä vuotta vanhempi. Hän on siis katsellut tilannetta lapsen ja nuoren näkökulmasta, johon ei maailman meno ja arkiset asiat päässeet ratkaisevasti vaikuttamaan. Oli mukavaa, kun ympärillä oli paljon samanikäisiä kavereita, joista muutamista tuli pitkäikäisiä ystäviä.

Uusi-Tohnan tilan pääraekennus oli suuri, ja pihapiirissä oli lisäksi toinen pirttirivi. Näin ollen tilalle asutettiin useampia evakkoperheitä jo talvisodan aikana sekä tietenkin myös jatkosodan

Esimerkkinä sopeutumisesta ovat ne kymmenet kurkijokelais- ja loimaalaisnuorten keskenään solmitut avioliitot. Kuvassa kurkijokelaisyntyinen Elsa (o.s. Kemppinen) ja loimaalainen Väinö Koskinen.

jälkeen. Lisäksi annettiin evakoiden käyttöön läheinen, entinen muonamiehen asunto. Myös Leenan aviomiehen Simo Vähä-Sullon kotona asui useampiakin karjalaisperheitä, mm. alholaist Martti ja Matti Lankinen perheineen. Kumpikin tila myös menetti maata siirtolaisille parin-kolmen siirtotilan verran.

Leena Vähä-Sullolla on dokumentteja karjalaisista evakoista. Hän esittelee äitinsä ja isänsä häälahjaksi vuonna 1931 saamaa vieraskirjaa, joissa on merkintöjä mm. kaikista sotajouluista. Jopa valokuvina. Jo jouluna 1939 talossa oli Valkjärveltä evakoita kolme perhettä, ja vieraskirjasta löytyy heidän nimiään parikymmentä. Esi-

merkiksi silloin evakkona olleen Viktor Lius -nimisen miehen perheenjäsenet ovat pitäneet yhteyttä jopa kolmannessa sukupolvessa. (Mainittakoon, että TPS:n jääkiekkjoukkueen pelaaja Joni Lius on Viktorin pojanpojanpoika.) - Muistan, vaikka olinkin vielä lapsi, että Viktor oli mies, jota voi kuvata sanoilla "karjalainen maa-aatelinen", kertoi Leena Vähä Sullo.

Vieraskirjaa edelleen seläällä löytyy sen sivuilta merkinnät kaikista sotajouluista sekä useilta sotien jälkeisiltä jouluilta. Talon yhteisessä joulunvietossa jonakin iltana olivat mukana myös kaikki talossa asuvat evakot, joita oli 3-4 perhettä. Perheet toki vaihtuivat

vuosien mittaan. Kurkijokelaisista Sahramaailla olivat evakkoina Nenoset ja Latut, jotka asuivat läheisessä entisessä muonamiehen rakennuksessa.

Erilaisia sopeutumistarinoita on meillä vielä elossa olevilla evakoilla tuhansia. Jokaisella omansa. Niitä on jonkin verran kerrottu, mutta vähemmän kuin muuta sota-ajan tarinoita. Olisi kai syytä merkitä niitä muistiin, sillä me Karjalasta evakkoon lähteneet olemme jo uhanalainen luonnonvara. Nuorimmat meistä Karjalassa syntyneistä ovat jo yli kuusikymppisiä ja he, joilla on omakohtaisia muistoja, ovat jo kansaneläkeikäisiä.

Arvi Heinonen

Juolaht mielehein... Pälvet

Kyllähän sitä aina lapsuudessa keväisin suurella innolla odotettiin kevään ensimmäisiä päiviä. Nyt kun ajattelee, tuntuu siltä, kuin silloin olisi talvisin ollut niin mahdollista paljon lunta ja valtavia kinoksia, että olinkin aikamoinen odottaminen ennen kuin ensimmäisenkin päivän pälvet tuli esiin.

Silloin salaa ja useimmiten juuri salaa riipaistiin jaloista nuo pistelevät omien lampaiden villoista kehräystä langasta mummon tai äidin kutomat "pässinpökimät", sillä eihän meidän lapsuudessa tiedetty mitään sukkahousuista. Paksut villasukat sitä talvisin jalkaan oli vedettävä.

Voiko mikään helpotus olikaan, kun päästiin paljain jaloin keväällä juosta vilistämään. Pälvien ilmestyessä koitettiin niissä paljain jaloin seistä kipristellä, vaikka maa oli vielä tosi kylmää ja märkääkin. Keväältä se kuitenkin tuntui.

Vaikka noita päivipaikkoja tänä talvena on ollut melkein koko talven, eipähän vain ole tuonne tullut paljain varpain mentyä seistä tököttämään ja pälvestä nauttimaan.

Yhtenä päivänä tuli kyllä mieleen, että mitähän mieheni tuumisi, jos koittaisin. Höperöksihän hän olisi varmasti luullut. Niinpä jätin tuollaisen tempun tekemättä. Muistelin vain, kuinka "ihanalta" tuo lumen alta paljastunut keväinen pälvilapsesta olikaan tuntunut.

Mikkää ei oo nii ko enne, ei enää nuo pälvetkää.

Teru Ketola

Marjatta Suominen voitti vuoden kahvit

Marttaliitto järjesti valtakunnallisen kilpailun, jossa palkintona oli vuoden kahvit eli kaiken kaikkiaan 12 kiloa. Kilpailuun osallistui kaikkiaan 4 000 marttaa. Voitto osui Pöytyälle, jossa

Paula-tyttö Emmi Salonen tarjoaa Marjatta Suomiselle tämän lempilaatua eli vaaleapahtoista kahvia. Kuva Virpi Koskinen, Auranmaan Viikkolehdi.

Kurkijoen Marttayhdistyksen Pöytyän toimintaryhmään kuuluva marjatta Marjatta Suominen oli se kaikkien onnekkain.

Toinen suuri yllätys ja ilo saattoi olla, että palkintoa saapui luovuttamaan itse Paula-tyttö, joka tällä hetkellä on Emmi Salonen Turusta. Paula-tyttö kertoi, että suomalaiset juovat päivittäin keskimäärin 4-5 ku-

pillista henkeä kohden.

- Ja sen määrän voi nauttia hyvillä mielin, sillä on tutkittu, että kahvilla on myönteisiä terveysvaikutuksia. Se saattaa muun muassa lykätä riskiä sairastua aikuisiän diabetekseen ja Parkinsonin tautiin, Paula-tyttö mainitsi palkinnon luovutustilaisuudessa, jossa nautittiin - tietenkin - kahvia.

Hiitola-säätiön vuosikokous Porissa

Hiitola-Säätiön valtuuskunnan vuosikokouksessa Porissa 17.3. tarkasteltiin mennyttä ja suunniteltiin uutta. Vuoden 2006 toimintakertomus ja tilinpäätös hyväksyttiin ja vahvistettiin. Vuosi oli sekä toiminnallisesti että taloudellisesti hyvä.

Jo perinteeksi muodostunut varttuneen väen leiri Kullaan Silokalliossa pidettiin toukokuussa. Leirin vetäjinä toimivat Marja Toivonen apunaan Helinä Rautemaa, leiriläisinä olivat 41 entistä hiitolaista.

Hiitolan 59. pitäjäjuhlrat järjestettiin vanhan tavan mukaan elokuun ensimmäi-

senä viikonvaihteena Porissa. Lauantaipäivän teemana oli arkeologia, josta esitelmöi filtri Petri Halinen Helsingin yliopistosta. Hiitolaisjuurinen artesaani Salla Lankinen kertoi sukunsa naisille suunnittelemaastaan kupurasoljesta, jonka malli on Lankisten mailta Hiitolasta löytyneestä soljesta.

Sunnuntain pääjuhla järjestettiin normaaliin tapaan yhteistyössä Hiitolan Pitäjätöiden kanssa. Ansiokkaan juhlapuheen piti Karjalan Liiton pitäjätöiden puheenjohtaja Satu Hallenberg.

Apurahoja ja opiskelustipendejä jaettiin myös en-

tiseen tapaan hiitolaisperäisille korkeakouluopintonsa päättäneille tai muuten ansioituneille henkilöille ja järjestöille.

Ehkä suurimman työ määrän säätiön hallitukselta vaati Kurkijokelainen-lehden palstoilta tutuksi tulleen kirjoittajan Aino Kopin tuotosten saattaminen Evakkojen nimiseksi kirjaksi. Kirjaan mukaan otettua kirjaitelmaa kokosi toimittaja Arvi Heinonen Loimaalta.

Kansallispukuprojekti on myös työllistänyt erityisesti projektin vetäjää Sirkka-Liisa Nylanderia, mutta tulostakin on saatu aikaan.

Hiitolan naisen kansallispuku julkistetaan kokonaisuudessaan valmiina viittoineen ja muine hienouksineen Hiitolan 60-vuotisjuhlan yhteydessä.

Lisäksi vuoden aikana on valmistunut Hiitola-aiheinen multimediakäsikirjoitus, joka toteutettiin yhteistyössä Porin yliopistokeskuksen digitaalisen kulttuuritutkimuksen oppiaineen ja Rajamaamaisemat-hankkeen kanssa.

Hyvään alkuun on saatu runsaan ja eri kohteissa olevan hiitolaisen perinneaineiston luettelointi ja kartoitus. Tämä työ toteutetaan Porin yliopistokeskuksen

kanssa yhteistyönä.

Kuluvan toimintavuoden aikana keskitytään edellä olevien keskeneräisten projektien työstämiseen sekä valtuuskunnan jäseniltä tulleiden aloitteiden kehittelyyn. Myös tulevien 60. pitäjäjuhlilla vietetään normaalia juhlavammassa merkeissä. Säätiön kirjojen ja muiden tuotteiden myyjänä toimii Hiitolan Pitäjätöiden sihteeri Raija Laaksonen.

Hiitolä-säätiön valtuuskunnan puheenjohtajana jatkaa Sirkka-Liisa Nylan Espoosta ja varapuheenjohtajana Harri Rajainmäki Turusta. Valtuuskunnan muut jäsenet ovat Mat-

ti Ahokas Luvalta, Kari Kaijo Suodenniemeltä, Aarno Kiuru Porista, Erkki Lankinen Lahdesta, Eeva Liikanen Helsingistä, Kyösti Mecklin Porista, Milja Peltomaa Porista, Katri Sildén Ulvilasta, Eino Tanninen Ulvilasta ja Arja Tuomola Kiikoisista.

Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Keijo Huuhka Äetsästä ja varapuheenjohtajana Airi Helin Porista. Hallituksen muut jäsenet ovat Eero Lukka Porista, Veikko Suutari Vihdistä ja Martti Turkki Nakkilasta. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Marja Karvonen Porista. Säätiön asiamiehenä ja sihteerinä toimii Silja Iltanen Ulvilasta.

Keijo Huuhka

Elisenvaaran kauhunpäivästä suoraan evakkotielle

Lähes 20 vuotta olen ajatellut kirjoittaa serkkuni Aino Kainulaisen (nyk. Hollo) tarinan Elisenvaaran pommitusten ajalta. Pelkäsin, ettei Aino pitäisi siitä. Aino oli työssä asemaravintolassa. Hän oli ollut siellä jo yli puolitoista vuotta, oli mennyt sinne heti Karjalaan paluunsa jälkeen.

Tilanne asemalla oli täysin sekasortoinen. Monet junavaunut olivat hajonneet eri puolille ratoja. Pommikuoppia oli kaikkialla. Kaatuneen puun oksilla oli ihmisen käsivarsi yms. Haavoittuneita kannettiin autoon ja hevosten karruihin, joilla heitä heti lähdettiin viemään ensiapuasemalle.

Kuolleita korjattiin yhteen paikkaan. Jostakin kuului valitusta. Asemaravintolan maakellarin päällystä oli täynnä kuolleita sotilaita. Asemataloon oli tullut täysosuma, ja siinä ryttäkässä oli mennyt minun työpaikkani eli Upseeriruokala ilmanpaineesta kasaan, se kun oli vain lautarakenteinen parakki.

Kainulaisen Kirsti, joka oli Aionon sisko, ilmestyi jostakin hädissään luokseni ja kysyi: "Oletko nähnyt Ainoa? Hän oli aamuvuorossa." "En ole", vastasin. Kirstillä oli kova hätä siskostaan. Hän meni katsomaan kaikki kuolleet. Sitten hän tuli luokseni ja sanoi: "Lähdetään ensiapuasemalle, jos hänet olisi viety sinne."

Ensiapuusasemalla kävimme katsomassa kaikki huoneet ja pihamaalla olleet haavoittuneet. Heitä oli 72. Mutta Aino ei ollut siellä.

"Lähdetään Suohovin koululle, sinnekin on viety haavoittuneita", sanoi Kirsti. Mutta minä jäin. Ajattelin, että minusta saattaisi olla jotain apua.

Upseeriruokalan emäntä Edla Taskinen auttoi sairaanhoitajaa sitomisessa. Sotilaalla, jota he sitoivat, oli kasvat ruudinsavusta mustana. Toinen jalka oli kokonaan poikki, toinen näytti ehjältä, mutta kun Edla nosti sitä, niin se putosi velttona alas. "Ai, se onkin poikki", sanoi Edla. "Miten on toisen jalan kanssa?" sotilas kysyi. "Ei siinä mitään ole", Edla vastasi. Myöhemmin hän kertoi minulle, ettei hän mitenkään voinut sanoa, että mollemmat olivat poikki.

Aino löytyi

Olin kotona, kun Aino vasta seuraavan päivän illansuussa tuli. Olimme ulkona, kun hän käveli tietä kotiin päin. Ilahtuimme suuren ja juoksin vastaan. "Missä sinä olet ollut, mihin sinä menit? Etsimme sinua kaikkialta Kirstin kanssa? Voi, Aino!" Mutta Aino ei puhunut mitään. Yhteenkään kysymykseen hän ei vastannut. Hän hoki vain: "Mie lähen, mie lähen, lähen..." "Mihin sie lähet?" "Vaikka minne."

Aino lähti jatkamaan matkaa. Mutta Aionon silmät, minä muistan ne aina. Ne olivat niin elottoman näköiset. Hän tuijotti kuin tyhjyyteen. Aino oli shokissa.

Tämänkertainen pommitus oli Ainolle toinen. Ensimmäisessä pommituksessa 15.6.1944 viisi päivää aikaisemmin hän oli ollut nukkumassa. Hän sai ikkunan raameineen päälleen. Kun jyske alkoi, hän ehti

Aino Kainulainen (myöh. Hollo) oikealla ja Paula Pajarinen vasemmalla. Kuva on otettu 1940-luvulla.

vetäistä peiton päälleen. Venäläisten pommitus tapahtui aamulla kahdeksan aikoihin. Pommit eivät osuneet asemalle, vaan radan varteen, jossa olivat rautatieläisten ja asemaravintolan tyttöjen asuinparakit.

Matikaisen Emma sai sirpaleen jalkoihinsa. Hämmäläisen Elvi haavoittui kylkeen. Jos Savolaisen Meeri olisi ollut nukkumassa, hänelle olisi käynyt huonosti. Meerin sängyn kohdalla seinä oli kokonaan hajonnut ja sänky lentänyt ulos. Meeri oli onnekseen työssä, sillä hän oli aamuvuorossa.

Kun tytöt selvisivät jotenkin ylös, oli Aino peiton ja ikkunansirpaleiden alla aivan hiljaa. Emma huomasi sen ja sanoi: "Miten Ainolle on käynyt?" Hän nosti peittoa, toiset katsoivat vieressä. Aino hoki: "Anta-

kaa minun olla, antakaa olla." Varjelus oli hänellä mukana, kun ei mitään pahempaa sattunut. Pahinta oli järkytys.

Tuntuu uskomattomalta, että Aino kykeni sen päivän jälkeen vielä menemään työhön. Kaikki eivät menneet. Hän oli siihen aikaan vielä lapsi, vain 17-vuotias hento tyttö.

Mitä oli tapahtunut?

Meni vuosia, ennen kuin Aino pystyi kertomaan, mitä hänelle todella tapahtui silloin 20.6.1944. Hän oli aamuvuorossa työssä asemalla. Aamupäivällä oli lyhyempi ilmahälytys. Vaara ohi –merkin jälkeen he palasivat takaisin työhönsä, jatkamaan ruoan myyntiä.

Ruokala oli täynnä sotilaita. Sotilaskuljetusjuna seisoi asemalla, olivat me-

nossa Kannaksen rintamalle ja tulivat Itä-Karjalasta.

Aamupäivällä venäläiset tiedustelukoneet olivat lentäneet Elisenvaaran päällä. Siitä oli johtunut se lyhyt hälytys.

Kului jonkin aikaa, kunnes joku alkoi huutaa ulkoa: "Pommikoneita on tulossa!" Tytöt juoksivat ulos. Aino oli myymässä kersantille ruokaa. Tytöt huusivat: "Tule, Aino, jo, koneet tulevat!" Aino sanoi kersantille: "Nyt on lähdettävä. Taitaa tulla pommitus." Mutta kersantti oli sanonut: "Ei sitä joka lähtöön tarvii mennä, minulla on nälkä."

Aino antoi keittolautasen ja pani rahan takaisin tiskille ja juoksi kellariin. Samalla kun hän sai kellarin oven auki, hän lensi mahalleen lattialle ensimmäisten pommien ilmanpaineesta. Sitten jyräsi ja paukkui. Kellari kesti. Tuli toinen laivue ja taas yhtä pauketta ja lähellä jysähti. He tärisivät pelosta.

Kellari oli täynnä sotilaita. Toisen pommilaivueen jälkeen eräs sotilas sanoi: "Nyt on lähdettävä ulos, se voi pommittaa vaikka koko päivän."

Aino lähti työtoverinsa kanssa ulos. He eivät kerinneet kuin vähän matkan päähän asemalta, kun kolmas pommilaivue tuli ja pommitti. He nousivat maasta kaiken roskan, mullan ja oksien seasta, mutta onneksi sirpaleita ei ollut tullut.

"Nyt lähdetään meille", työtoveri sanoi ja jatkoi: "Ei sinusta ole Alakylään saakka lähtijäksi." Siinä heidän kävellessään oli heitä vastaan tullut se samainen kersantti, jolle Aino oli viimeisimmän keittolautasellaisensa antanut. Mies oli yltä päältä verissään.

Kotiin ja evakkoon

Vasta seuraavan päivän iltapäivänä Aino kykeni lähtemään kotiin. Kotona hän keräsi vähät vaatteensa ja lähti saman tien asemalle ja nousi seuraavaan junaan, joka lähti länteen päin. Yksi ajatus oli kypsytynyt mielessä: "Pois, pois, täytyy päästä pois."

Vaunussa oli ollut vanhempi pariskunta. He olivat nähneet tytön ahdistuksen ja kyselleet, minne hän oli menossa. "En oikein tiedä vielä", oli Aino vastannut. Juhannus oli muutaman päivän päässä. Ystävällinen pariskunta oli pyytänyt Ainoa heille. Juhannuksen ja muutaman päivän hän oli siellä viettänyt.

Muuta Ainolle ei tullut mieleen, kuin että voisi lähteä heidän talvisodan jälkeiseen evakkopaikkaansa Mellilään. Aionon vanhin sisko, Vieno, oli mennyt sinne heti kesäkuun alussa.

Olimme Aionon kanssa hyviä kavereita. Kuljimme yhdessä koulumatkat, samaa ikäluokkaa kun olimme. Meillä oli hauskaa, kun teimme "kepposia" toisillemme. Kerroimme pienet salaisuutemme toisillemme, ja ne ovat pysyneetkin salaisina. Katselin vanhoja valokuvia ja silmiini sattui Kurkijoen kirkon edessä otettu kamerakuva, jossa seisomme käsi kädessä riipille pääsymme jälkeen vuonna 1943.

Toivotan, Aino, Sinulle ja perheellesi hyvää kevättä ja paljon jaksamista ja terveyttä. Hyvää kevättä myös kaikille kurkijokelaisille ja hiitolaisille, jos olette jaksaneet tämän lukea. Terveisin

Annikki Söderholm

Sananparret ja sanonnat ennen vanhaan

Osa 2.

Leikkimielistä naapurihuoa

Lienee se Hölmölä ollut ennen vanhaan jossakin Kannaksella, kun muistan erään koulukaverin kieltäneen, ettei saanut missään tapauksessa sanoa hänen olevan Muolaasta. Nimitään Kannaksella oli tapana puhua Muolaan hölmöläisistä.

Tästäpä onkin kätevä mennä paikkakuntien pieneen kiistoihin paremmuudesta. Nehän lienevät kehittyneet niin, että omaa kylää ja pitäjää piti vähän kehua ja naapureita painaa. Sellaisestahan lienevät kehittyneet nykyiset valtioiden väliset vitsit. Pohjanmaalta jäi mieleen Kurikan isännän kehu: ”Min oon meiltä ja muut meidän krannista.” Olikohan tuo kranni takapiha? ”Kurikas ta kotoosin ja kropsua evähänä.”

Minullekin opetti körtti-saarnaaja Ahosen emäntä, miten kropsua tehdään

ihan oikeoppisesti. Lieneen onnistunut siinä, koska meillä 17 vuotta ollut kissa Miihkaili piti siitä, vaikka muuten valitsi aika paljon syötäviään. Se haistoi jo uunista kropsun tuoksun.

Eri kuntien ja kylien välillä oli aika paljon tällaista pientä kiistaa, lienee niin vieläkin. Niinhän ne sanoivat vanhat: ”Eihän se hauku loukkoa tee eikä reikä repäise.” Nykyisellä asuinpaikallani olen kuullut sanottavan: ”Juuka huono, Nurmes köyhä, Lieksa vassata leipämaa.” Ei taida pitää paikkaansa.

Turun suunnalla lienee kaikille tuttu se Huittisten hullu mies, joka ”söi enemmän kuin tienasi”. Keuruulta muistan: ”Keuruulaiset eivät tunne virtalaisia eikä virtalaiset Keuruun mustalaisia.” Simpeleeltä sai emännän vaihtaa olkikuvolla, ja Uukuniemellä olivat niin köyhiä, että keväällä ulolle haisivat.

Naapuripitäjistä Hiitolasta sanottiin rumasti:

”Hiitolan hiiriä, Kokkolan koiria, Räisälän räkänäniä. Joillakin ihmisillä oli hyvä ulosanti eli he olivat nopeita puhujia. Heistä sanottiin, että ”kakkalattaat kuin Kaukolan akat Käksälmen markkinoilla”. Lumivaaran mies suuttui kerran naapuriinsa niin, että sanoi: ”En tule teillä käymään, ennen kuin aurinko nousee mutakuopasta ja sika nousee takaperin puuhun.”

Lumivaaran tytöllä oli kaksi kosijaa, toinen Tervajärveltä ja toinen Rumunsuolta. Tervajärven poika lähetti tytölle joulukortin viestillä: ”Rummunsuolla ei ruusut kuki...” Tyttö valitsi Lumivaaran pojan, ja he muuttivat sitten Rummunsuolle asumaan. Kotiseutumatkalla totesimme, että valkeat ruusut kukkivat siinäkin pihassa, jossa tämä pariskunta oli asunut.

Pahinta mielestäni oli lapsena erään kiertelevän länkimestarin suusta kuulamani loru: ”Rummun-

suon rumia, Ihojärven ilkeitä, Lapinlahden laiskoja ja Tervun tervankeittäjiä.” Elisenvaaraisten sanottiin ”olevan olemattomasta olakseen”. Soskuasta oli tehty ihan laulu: ”Soskuulaisen tuntee, kun se tiellä kulkee...” Olivat erehdyksessä tappaneet nimismiehen susikoiran ja menneet siitä taporahaa saamaan...

Maakuntien välisistä kaunoista muistan: ”Savolainen pullaposki syöpi puuronkin leivän kanssa, kainuulainen kaita naama syöpi lientä leivättäkin.” Jopa valtiomiestasolla ei nykyisinkään haluta tavata toisen puolueen miestä kuin nahkurin orsilla. Kun näitä muistelen ja kirjoitan, tulee itsestäni mieleen mummon huokaus: ”Anna, hyvä Jumala, mieltä, jolla ei ole yhtään entistä.”

Liikanimiä

Siihen aikaan oli ihmisillä jostakin asiasta tai tapahtumasta jääneitä lisänimiä. Sellaisista puhuminen oli

minulta lapsena kokonaan kielletty. Tosiasiassahan moni ihminen tunnettiin niillä lisänimillä paremmin kuin oikealla nimellä. Oli Lontta-Taavi, Veto-Vaslei, Ripletti-Hilta, Puistaja-Alina, Heiniinkasteli-Otto, Margariini-Pekko ja Ristissäinpoika-Matti.

Oli myös talon ja kotipaikan nimellä kulkevia kuten Puntalan Tommo, Moskuun Matti ja sitten vielä isänsä etunimellä kulkevia kuten Tuomaan Tommo, Ietu Heikin Matti. Mistäpä niitä muuten olisi erottanutkaan eri ihmisiä, sillä monessa kylässä oli samalla etunimellä olevia pilvin pimein. Jopa etu- ja sukunimikin voi olla sama. Sanoivat Huhtervussa olleen kuusi Sippo-nimistä naapureina. Oli suutari-Sippo, sipisijä-Sippo, Puusniekka-Sippo ja mitä kaikkea lie ollutkaan?

Ennustuksia

Sitten ovat vielä ne ennusteet. Kun kissa pesi naa-

maansa ja veti joskus korvan takaa, sanottiin tulevan ihan ylikyläläisiä. Pitkällä peseytyvä kissa tiesi laiskoja vieraita. Mummolle vieras huoppasi, jossakin päin Suomea se käkesi... Jos nenä kutisi oikealta, se tiesi miesvierasta, jos vasemmalta, oli odotettavissa nainen. Pohjois-Karjalassa suuta syyhyttää vieraiden edellä. Jos yksi hius tuli kasvoille, oli odotettavissa kuolleen sanoma.

Kerronpa lopuksi sen vanhan tarinan kiireestä... Ei päivää, ettei vahinkoa, kun kana söi kaksi haukkaa. Mie kun juoksin kartano olalla korenon ympäri, sitten pesin vasikat ja juotin lusikat, panin maijot säkkiin ja leivät laskuun ja sitten piti joutua eväsmiehille heinää viemään. (Lasku oli puinen maitoastia.) Voi hyvä Isä sentään, kun kana kyntää, lehmä lentää ja sika istuu yöpuulla.

A. K.

Yleisöltä

Mikä on totuus?

Luin Kurkijokelaisesta jokin aika sitten, että Elisenvaaran pommituksen uhrin kuljetettiin Kurkijoona maamiesopistolle. Voitiin kuljettaa, mutta oliko olemassa ensiapu Elisenvaaran Maamies-karjanhoitokoulun navetassa?

Menin VR:n yövuoroon kyseisen pommituspäivän iltana klo 22. Silloin sinne tuli työkäryillä mies, joka sanoi keräilleensä vainajia

ympäristöstä ja vieneensä ne Maamieskoulun navettaan. Meiltä veturitallin takaa löytyi yksi vainaja.

Ottaisiko arvoisa kirjoittaja selvyuden ja totuuden tapahtumasta? Missä hän oli tapahtumahetkellä ja mitkä olivat hänen kokemuksensa tapahtumasta?

Eino Ahokas
Mikrilä

Lukuhetki 1930-luvulla

Koska aiemmin löytyi Pekka Kyytisen kuvaamat joulukuusen koristelijat ja hakijat, niin jälleen toivon löytäväni tietoja oheisen, vähän myöhemmin löytyneen kortin kuvaamista henkilöistä. Kortti on valmistettu Pekka Kyytisen kuvasta ”Lukuhetki 1930-luvulla”. Johtava postikorttikustantajamme Paletti julkaisi sen ennen viime joulua. Kuvan vanhempi henkilö tuskin on joukossamme enää, mutta hänet tunteineita hyvinkin. Ja nuoren pojan uskon olevan yhä mukana ja saattavan tuntea itsensä.

Kari Rahiala

Vanhuksen hyvään elämään tähtäävät 10 käskyä

1. Vanhuksella on oikeus hyvään elämään.
2. Vanhuksella on itsemääräämisoikeus.
3. Vanhuksella on oikeus yksilölliseen oikeuteen.
4. Vanhuksen yksityisyyttä on kunnioitettava.
5. Vanhusta on kohdeltava hyvin.
6. Vanhusta on hoidettava hyvin.
7. Vanhuksella on oikeus hyvään elinympäristöön.
8. Vanhuksella on oikeus hyvään ja riittävään hoitohenkilöstöön.
9. Vanhuksella on oikeus omaisiinsa ja läheisiinsä.
10. Vanhuksella on oikeus hyvään kuolemaan.

Suomen mielenterveysseura perusti 1990-luvulla Vanhusten hyvä kohtelu –työryhmän, johon kuuluivat muun muassa Suomen mielenterveysseuran silloinen toiminnanjohtaja Pirkko Lahti, kansanedustaja Paula Kokkonen, kansanedustaja Outi Ojala, psykiatri Kalle Achté, Kelan johtaja Helena Pesola ja talousvaikuttaja Matti Pekkanen.

Eskon puumerkki

Orvokin päättä ei paella. Nyt alkaa olla aika istuttaa ensimmäiset kukat pihalle tai parvekkeelle. Ihan totta, sillä orvokin paras aika on nimenaan huhti-toukuusta kesäkuun puoliväliin. Viileässä viljelty orvokki ei hätkähdy nollan tuntuun tai pari astetta sen allekin putoavia lämpötiloja, jos se vain on hyvin kasteltu. Kun hankit orvokin taimia, valitse matalimmat ja tuuheimmat. Taimessa pitäisi olla ainakin yksi avoimena oleva kukka. Kauppapuutarhaliitto ry.

Kevään juhlat ovat takana päin. Palmusunnuntai oli lapsuudessani lasten virpomispäivä ja näin ollen luullinen tienauspäivä. Palkankin sai useasti jo samalla, kun virpoi, ettei tarvinnut pääsiäisenä eri palkkahakureissua tehdä. Tuo palkkahan oli jokin pulla, makeinen tai pieni rahsumma.

Pääsiäisenä keinuttiin. Jos ei ollut puukeinua, teki isä lapsille kukaan narukeinun. Siinäpä oli turvallista kiikkua naapurin lasten kanssa.

Pääsiäismunatkin olivat tuttuja jo lapsuudessani. Keitetyt kananmunat värjättiin sipulinkuorilla tai vesiväreillä ja kreppipaperilla. Värjätty ja keitetyt munat ennustivat uuden kasvukauden alkua. Jokaisessa taloudessa oli myös muutama kana, jotka saivat vapaasti liikkua ulkona, kussa tai lämpöisessä navetassa, jonka varusteisiin kuului orsi nukkumista varten. Onnellisten kanojen munia virpopalkaksi. Ikoni uuteen kevääseen.

Keväällä myös sisäkuikat, silmän ilot saivat uudet mullat uudelle kasvukaudelle. Maanviljelijäisännätkin alkoivat tehdä siemenviljoistaan itämisko-

Uudet mullat kukille

keitaan. Vuosikymmeniä sitten, kun oli vielä palkkatyössä ja oli ainainen kiire kotitöissäkin, hoitelin kukat siinä sivussa, niistä sen suurempaa huolta kantamatta.

Niinpä olin taas erään kerran saanut kukat uusiin multiin ja laittanut tähteesi jääneen mullan valkoiseen muovikassiin ja sitonut pussin suun tiiviisti kiinni. Olin pistänyt pussin kellarin rappuun siltä varalta, jos tarvitsisin multaa myöhemmin. Tuolloin meillä oli aina kesäpossu,

joka sitten jouluksi teuras-tettiin ja saimme syödäksemme kotona kasvatetun possun kinkkua. Kinkku sai suolaveden päälle ja kiven painokseen, jotta se pysyisi kokonaan suolavedessä. Myös kivi oli valkoisessa muovikassissa, jonka suu oli ylöspäin tiukasti narulla kiinni.

Tuli seuraava kukkamul-tien vaihtoaika. Toin tuon valkoisen muovikassin uuniin päälle sulamaan ja lämpimään, ennen kuin aloit-taisin operaation "mullan vaihto". Kokeilin seuraavana päivänä pussia päältä päin. Se tuntui kovalta, siis-pä multa oli edelleenkin jäässä, saisi olla seuraavaan päivään. Mutta sama oli tulos seuraavanakin päivänä, kun sitä käsikopelolta pussin päältä koettelin. "Olkoon vielä, kun tuntuu olevan niin kovasti umpijäässä koko multakassi."

Seuraavana päivänä aloin jo ihmetellä multapussin kovuutta, kun se ei näyt-tänyt lainkaan pehmenevän. Avasin pussin suun ja puhe-lin itsekseen: "Ehkä nyt sulat vähän nopeammin, kun vähän pöyhin." Kurkistin pussiin, ja hupsista, siellä-hän olikin tuo kinkun paino-kivi eikä mitään multaa. Olin kiveä koittanut "sulattaa" ja lämmittää monta päivää multana.

Niinpä, tekeväle sattuu ja tapahtuu, monet vain eivät kerro kömmähdyksistään toisille mitään. Nyt kuitenkin vaihdoin kaupasta ostamaani sulaan multaan vältyäkseen erehdykseltä. Lämpöistä kesää odotellessa voi hiljalleen alkaa huolehtia kesäkukkasista.

Aino Koppi
Noormarkku

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. vuonna 1986
2. kaksi miljoonaa hehtaaria
3. Kemin
4. 520 kertaa
5. Hämeenlinnassa
6. Hamina
7. gallona
8. Suomen pystykorva
9. nokkonen
10. ohran

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan Aluesairaala

EHT-liiton jäsen
Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Asianajaja

ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupavahvistaja
Kauppalanenkatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolombus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Ranta-Eskola
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Kurkijokelaisen toimituksesta

Kurkijoki-aiheisia - kirjoja 13-75 €
- karttoja 5-10 €
- mitali 28 €
- pöytäviiri 28 €
- kortteja 1,00-1,50 €
- T-paita 15 €

Kurkijokelaisen vuosikerta 2006 CD 20 €

Virrankoski: Karjala takaisin 3 €
Yms. kirjallisuutta edullisesti!

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIHKE

Juhani Lankinen Ky
Kauppalanenkatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Kurkijokelainen on myös hiitolaisten lehti.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 35 €. Tilattuna alle 1,50 euroa/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

Itselleni Lahjaksi

Lehden saaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Mieluisa lahja

Kurkijoki-isännänviiri

80 € + postitus
Pituus 4 m, yläosan leveys 45 cm.

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, LOIMAA
puh. (02) 762 2551
ja 050-521 3336